

opusdei.org

Pjesma slavljenja i ljubavi: Trium Puerorum

Trium Puerorum je hvalospjev Bogu koji nam Crkva preporučuje da molimo nakon Svete Mise. Priroda cijela, sa suncem, zvijezdama, zrakama, oblacima ili morima, sjedinjuje se u ovom hvalospjevu koji su skovala tri mlada židova iz Staroga zavjeta.

18.07.2021.

Kralj Nabukodonozor dao je načiniti kip od zlata: visok dvadeset i sedam metara (usp. Dn 3). Svi njegovi podanici, iz različitih zemalja i nacija, okupili su se oko njega i počeli su mu se klanjati. Kazna za svakoga koji se odbije pokloniti bila je jasna: „Tko se ne baci na tlo i ne pokloni bit će odmah bačen u peć užarenu.” Situacija se pokazala prikladnom da se optuži židove, stoga su se neki Kaldejci složili i žurno uputili Nabukodonozoru: „O kralju, živ bio do vijeka! (..) Ovdje su Judejci koje si postavio za upravitelje pokrajine babilonske (Hananija, Azarja i Mišael). Ti ljudi ne mare za te, o kralju; oni ne štiju tvojih bogova i nisu se poklonili zlatnom kipu što si ga podigao”. Tada kralj, srdit i bijesan, posla po ta tri mladića. Kada su stigli pred njega htio se uvjeriti da je ono što je čuo istina:

– Je li istina da vi ne štujete mojih bogova i da se ne klanjate zlatnom

kipu što ga podigoh? (...) Ako li mu se ne poklonite, bit ćete smjesta bačeni u peć užarenu; i koji je taj bog koji bi vas izbavio iz ruke moje?

Trojica mladića odgovoriše
jednoglasno, bez ijednog tračka
sumnje:

–Bog naš (...), može nas izbaviti. (...) No ako to i ne učini, znaj, o kralju, mi nećemo služiti tvojemu bogu niti ćemo se pokloniti kipu što si ga podigao.

Nabukodonozorova reakcija nije se dugo čekala. Naredio je da se peć ugrije sedam puta jače no inače i bacio je u nju Hananiju, Azarju i Mišaela. Vatra je bila toliko jaka da je zahvatila dio kraljevske pratnje. Međutim, nije naudila nijednom od trojice mladića jer je anđeo Gospodnji sišao k njima i izгнаo plamen ognja iz peći. „Tada sva trojica zapjevaše u peći jednim glasom, slaveći i blagoslivljajući Boga

(...): Blagoslovljen budi, Gospodine, Bože otaca naših, hvaljen i uzvisivan do vijeka”.

Preko katakombi do misala

Ovaj odlomak iz knjige Danijelove bio je uzet kao *primjer* u II. stoljeću pr. Kr. za one Hebreje koji su, za vladavine Antioha IV. Epifana, radije birali smrt nego da budu neposlušni Savezu. Mi kršćani, u izbavljenju trojice mladića, vidimo najavu Pashe Kristove, koji je savršen primjer *mučenika* i onaj koji je prvi iskusio preobrazbu svemira koju po sebi donosi samo Uskrsnuće. Ova je priča bila jako cijenjena tijekom prvih stoljeća kršćanstva, i stoga je često korištena kao motiv u oslikavanju katakombi, grobova i relikvijara. Ono što je bez sumnje doprinijelo njezinoj većoj važnosti bilo je uvođenje u veliko pashalno bdijenje i u druge liturgijske aktivnosti, kako na istoku tako i na zapadu. Već od VIII. stoljeća

njezina je popularnost bila toliko velika da je prevedena na različite nacionalne jezike.

Pojavljivanje pjesme o trojici mladića ili kantika *Benedicite* u *Ordo Missae* seže u IX. stoljeće, ali je u Rimskom Misalu iz 1570. službeno pridružena završnim misnim obredima. Dotada izvori govore o različitim načinima moljenja jednog niza molitava koji je tijekom godina dobio naziv *Trium puerorum*. Ovu cjelinu sačinjavao je kantik *Benedicite* iz Danijelove knjige te niz psalama, stihova i molitava. Neki izvori navode da su ovaj skup molitava pjevali svi koji su sudjelovali u hodu do sakristije; drugi pak tvrde da je to činio svećenik u trenutku odlaganja svećeničkog ruha. Međutim, ono što znamo sa sigurnošću je da se u Misalu s početka XX. stoljeća pojavljivao kao posljednja molitva, predviđena da svećenik s njom završi euharistijsko slavlje. Tad zvani

Canon Missae završavao je tako da svećenik, silazeći s oltara, izgovara *Trium puerorum* kao djelo zahvale [1]. Tako je bilo do 1962. kada je isključen iz svakodnevnog misnog obreda i uklopljen u molitve preporučene *pro opportunitate*. U nedavnim izdanjima Rimskog Misala, ne nalazimo ga među molitvama koje se preporučuje moliti kao djelo zahvale po svršetku mise. Sukladno tome, nije iznenađujuće što je povezanost između djela zahvale i ove pjesme danas manje očita.

Novina jednog običaja

Znajući da se pojavljuje u Misalu s početka XX. stoljeća, kontekstualizirat ćemo zabilješku svetog Josemarije iz 1932.: „Bilo bi tako lijepo kad bismo svaki dan djelo zahvale popratili antifonom ‚*Trium puerorum*‘, dvama psalmima i molitvama koje slijede (pet minuta), a koje molitvenik ubraja među djela

zahvale post Missam” [2]. Međutim, tek nekih osam godina kasnije, prvi put nailazimo na trag o prakticiranju ovoga običaja, kada autor dnevnika o Diegu Léonu piše: „Otac služi misu u kapelici; nakon Mise obznani da će, od ovog trenutka pa ubuduće, u Djelu biti običaj da se, nakon Pričesti, djelo zahvale završi molitvom *En Ego* i kantikom o trojici mladića” [3].

Kao i u drugim slučajevima, ovaj običaj Djela formirao se iskustvom i vremenom. Ne čudi, stoga, što se 1947. sveti Josemaría ponovno preispituje kako na najbolji način živjeti djelo zahvale nakon Mise. U jednom pismu Generalnom vijeću, koje je tada još uvijek bilo u Madridu, traži da razmotre „da li se čini predugo – vjerujem da nije –, da se poslije Svete Mise, deset minuta nakon osobnog djela zahvale, zajednički i liturgijski učini djelo zahvale s Antifonom i kantikom o trojici mladića, s psalmom 105, itd., i

tri male molitve s jednim
jedinstvenim završetkom. Poslije
toga jedna kratka usrdna molitva i to
bi bilo to. To svaki put nosi pet
godina djelomične indulgencije i
potpunu indulgenciju na mjesečnoj
razini. Ako bude dobro išlo, neka se
primjeni u svim kućama” [4]. S
vremenom se praksa ustalila i od
1950. je bila sastavni dio dnevnog
ritma u centrima Djela.

Potrebno je reći da ova molitva nije
bila nešto tipično samo za Djelo, već
je, kako smo mogli vidjeti, bila dio
tadašnjeg misnog obreda. Štoviše,
dobro je napomenuti da se Danijelov
3. kantik nalazio - i danas se nalazi -
u laudama Liturgije časova, naročito
u onim nedjeljnim. Međutim,
promjena koju je uveo sveti
Josemaría bila je širenje molitve
među laicima, učvršćujući tako
njihovo aktivno sudjelovanje u
liturgiji. Osim toga, ovaj običaj
pomaže nam da djelo zahvale

proživljavamo s cijelom Crkvom, prisjećajući se u isto vrijeme koji je naš konačni cilj: dati slavu Bogu, Jednom i Trojnom.

S cijelom Crkvom

Djelujući na ovakav način, sveti Josemaría razlikovao je dva elementa u djelu zahvale koji slijedi nakon svršetka Svete Mise u centrima Djela. Prvi se odnosi na tihi osobni dijalog s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim: „Ljubav prema Kristu, koji nam se nudi, nuka nas da po svršetku mise ostanemo nekoliko minuta u osobnom intimnom djelu zahvale, kako bi se u tišini srca produljilo ono drugo zahvaljivanje koje je euharistija”[5].

Nadalje, drugi element želi istaknuti crkvenu dimenziju djela zahvale, koja se ne svodi samo na osobno iskustvo prisnosti s Isusom. Božji dar u Euharistiji toliko je velik da niti jedno stvorenje samo po sebi ne

može izraziti prikladnu zahvalu. Ova molitva omogućava nam da mu zajedno zahvalimo što je došao u našu kuću. Zbog toga, kada molimo *Trium puerorum*, ne zahvaljujemo Isusu samo na svojoj pričesti, već i na onoj koju su primili svi u našoj blizini. To je kao da mu kažemo: „Hvala ti što si došao svakome od nas, što si se uprisutnio poradi nas, poradi svih kršćana”.

Upravo da bi se naši glasovi mogli jednostavnije ujediniti u pjesmi slavljenja i ljubavi s kojom Crkva proživljava svaki euharistijski susret, sveti Josemaría naumio je da se moli *Trium puerorum*. Posvetiti jedan dio djela zahvale ovom kantiku pomaže nam, uostalom, da rastemo u zajedništvu sa svim kršćanima preko Euharistije. I preko nje Crkva „se iznova rađa i obnavlja neprestano kao *communio* koju je Krist donio svijetu, sudjelujući tako u provođenju punine vremena (usp. Ef

1, 3-10). Na poseban način u Euharistiji i po Euharistiji, Crkva u sebi nosi klicu konačnog sjedinjenja u Kristu, svega onoga što postoji na nebesima i na zemlji, onako kako je rekao Pavao (usp. Ef 1, 10): jedno uistinu univerzalno i vječno zajedništvo ”[6].

Laboratorij slavljenja

Trium puerorum je stalan poticaj da blagoslivljamo i hvalimo Gospodina. Podsjeća nas da je najintimniji poziv svih bića slaviti Boga, Jednog i Trojnog. Pričest je neodvojiva od nježne i istinske želje da ga hvalimo, da uvidimo njegovu veličinu i svemoć.

Ovaj pokret duše u skladu je s euharistijskim slavljenjem, budući da je Misa, i nadasve euharistijska molitva, jedno veliko djelo zahvale, koje započinje s pjesmom hvale – Svet, svet, svet – i završava svečanim slavljenjem Boga Oca po Kristu, s

Njim i u Njemu. *Trium Puerorum* produljuje tu molitvu. Riječ je o trenutku koji bismo mogli promatrati kao laboratorij u kojem učimo oblikovati naše odnose sa svemirom i s drugima u pjesmi slavljenja Trojstva. Na ovaj način, moleći *Trium puerorum* prije nego što započnemo dnevne obaveze podsjetit ćemo se s kakvim stavom bismo trebali krenuti u svaki dan: „Svu slavu daj Bogu. Odlučnom voljom i Božjom milošću iz svakoga svojega djela iscijedi i posljednju kap, da u njemu ne ostane ništa što bi mirisalo na ljudsku oholost i samodopadnost” [7].

U ovom *laboratoriju*, susreću se sva duhovna i materijalna stvorenja; svaki djelić svemira i izraelskog naroda, počevši od onih najmaterijalnijih i dopunjujući s onima s najvećim životnim kapacitetom. Vrhunac ovog *crescenda* pripada onima „ponizna srca” (Dn 3, 87), među kojima su

Hananija, Azarja i Mišael. Da bismo im se svi mogli pridružiti i da se tako ispuni prvotni plan stvaranja – „da sve što god diše, Jahvu slavi” (Ps 150, 6) – Crkva završava *Trium puerorum* s molitvom koju sačinjava jedan Oče naš, nekoliko psalmičkih stihova i tri dodatne molitve. U njima odzvanjaju iste, poviše izražene, želje, ali ovoga puta uobličene u snažnu molbu da *mi*, koji se također nalazimo usred vatre nutarnjih i vanjskih kušnji,iskusimo olakšanje božanske pomoći i tako uspijemo pretvoriti naš dan u *Magnificat* božanskom milosrđu.

Juan Rego

Fotografija: Ravi Piniseti (Unplash)

[1] *Finito Evangelio sancti Johannis, discedens ab Altari, pro gratiarum actione dicit Antiphonam Trium puerorum, cum reliquis, ut habetur in*

principio Missalis, Missale romanum
(1920.), Canon Missae, str. 302.

[2]sveti Josemaría, *Apuntes íntimos*,
br. 833 (između 20. IX. i 2. X. 1932.)

[3] *Diario de Diego de León*, 17. XII.
1940. Molitva *En ego, O bone et*
dulcissime Jesu, također poznata kao
Molitva pred Raspetim.

[4] sveti Josemaría, Carta, 7. III. 1947.

[5]sveti Josemaría, *Susret s Kristom*,
br. 92.

[6]sveti Ivan Pavao II., Opća
audijencija, 15. I. 1992.

[7]sveti Josemaría, *Put*, br. 784.

.....